

Korpus Ochrony Pogranicza

<https://kop.ipn.gov.pl/kop/historia/7906,Odbudowa-Kresow.html>
2023-05-29, 18:23

Odbudowa Kresów

Województwa wschodnie II Rzeczypospolitej na skutek polityki zaborczej oraz długotrwałych konfliktów w XX w. zostały poważnie zniszczone i należały do najgorzej rozwiniętych gospodarczo regionów kraju. KOP od samego początku przybycia na pogranicze aktywnie włączył się w odbudowę tych terenów poprzez remonty dróg, budowę mostów, linii telefonicznych i energetycznych.

„Do końca 1925 r. zbudowano blisko 6 000 km linii telefonicznych stałych i półstałych. Zainstalowano 100 centrali i 490 aparatów telefonicznych, 5 aparatów Hughesa, 5 aparatów Morse. Do ich budowy zużyto drutu żelazno-ocynkowanego 506 000 kg; haków 240 000 szt.; izolatorów 245 000 szt. Rozbudowa sieci łączności została zakończona do roku 1929. Powstało łącznie 14 000 km linii telefonicznych stałych, uruchomiono 230 central telefonicznych, zainstalowano około 1500 sztuk aparatów”.

W pierwszą rocznicę objęcia służby na granicach Rzeczypospolitej 1924 - 1925, Warszawa 1925 r.

W celu poprawy sytuacji materialnej miejscowego społeczeństwa kopiści zakładali spółdzielnie, sklepy branżowe, a także dokonywali zakupu sezonowej żywności u ludności. Wydatna pomoc to również wznoszenie szkół, domów ludowych, świetlic, oraz przykłady odbudowy kościołów i kaplic. Przyczyniły się do tego kredyty zaciągnięte na rozbudowę infrastruktury granicznej oraz poświęcenie żołnierzy w codziennej służbie.

„Spółdzielnie nasze, w porównaniu do spółdzielni formacji wojskowych, mają większe zadania, gdyż będąc na rubieżach Polski, walczą z niezdrowym handlem tamtejszym, dla którego są solą w oku”.

W pierwszą rocznicę służby na wschodniej granicy Rzeczypospolitej 1924 - 1925, Warszawa 1925 r.

„Właściwie drogi gminy Kisorycze przebiegające przez

bagnisto - lesisty teren, są zazwyczaj wąskimi, piaszczystymi drożynami, z lichymi, dawno nie naprawianymi drewnianymi groblami oraz tzw. „brodami”, które w porze roztopów i dłuższych deszczów zalewane bywają całkowicie lub częściowo, częstokroć powyżej 1 metra. Komunikacja kołowa na drogach prowadzących przez otwarte obszary bagienne lub przez doliny rzeczne podczas rozlewów wiosennych, częstokroć bywa zupełnie przerwana”. J. Widacki, *Kresy w oczach oficerów KOP*, Wydawnictwo Unia, 2005 r.

Przywracanie bezpieczeństwa na granicy wschodniej przybyłe jednostki KOP-u musiały realizować równocześnie z zadaniem o budowę nowej infrastruktury dla Formacji. Było to nie łatwe zadanie. Nie sprzyjały temu zarówno trudne uwarunkowania terytorialne, częściowy brak materiałów budowlanych lecz również częste alarmy i pościgi w codziennej służbie. W latach 1925 - 1929, na rzecz Korpusu wykonano intensywne roboty budowlane, których kubatura była liczona setkach tysięcy metrów sześciennych. Przyznane kredy w 1924 r. zamknęły się niebagatelną kwotą 10 mln złotych. Zaplanowano, że w latach 1924/1925 zostanie wzniesione 214 budynków o ogólnej kubaturze 481350 m³. Plan robót wykonano w połowie.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Budowa kładki przez bagna przez żołnierzy KOP

Żołnierze KOP podczas pracy